

การเสริมสร้างความร่วมมือในการกำกับดูแล
การแข่งขันในสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร*
The Encouragement of Cooperation in Regulating
Competition in the Information Society

¹สาธิตา วิมลคุณารักษ์, นิสิต อินทมนโ, ธีรเดช มโนลีหกุล, วรณวิภา เมืองง้า,
ภาณุมาศ ชัดเงางาม, สันทัต ทองรินทร์, สมบัติ พันธิวิศิษฐ์ และ อัครัญญ์ นรบิน

¹Sathita Wimonkunarak, Nisit Intamano, Theradej Manoleehagul, Wanwipa Muangtum,
Panumas Kudngaongarm, Santat Thongrin, Sumbat Pantavisid and Aukkan Norabin

¹มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: sathitawimonkunarak@gmail.com

บทคัดย่อ

พัฒนาการทางเทคโนโลยีและรูปแบบการประกอบธุรกิจใหม่ส่งผลต่อการกำกับดูแลการแข่งขันมากขึ้น ธุรกิจที่เกิดขึ้นใหม่มีความซับซ้อนและไม่มีความชัดเจนว่าอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานใดเพราะมีการรวมการบริการหลายอย่างเข้าไว้ด้วยกัน ปัญหาเหล่านี้สร้างความท้าทายต่อหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันมากยิ่งขึ้น บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากฎหมาย อำนาจหน้าที่ โครงสร้าง มาตรการกำกับดูแลและแนวทางการร่วมมือในด้านการกำกับดูแลการแข่งขัน เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการสร้างความร่วมมือในการกำกับดูแลการแข่งขันขององค์กรกำกับดูแลการแข่งขันและองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการกำกับดูแลการแข่งขัน เพื่อทราบถึงแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือในการกำกับดูแลการแข่งขันของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ โดยโครงการวิจัยนี้เป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการวิจัยเอกสาร การจัดประชุมกลุ่มย่อยและสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันทั้ง 7 หน่วยงาน ผู้แทนจากผู้ประกอบการโทรทัศน์และนักวิชาการ

ผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลของไทยและต่างประเทศที่แตกต่าง คือ หน่วยงานกำกับดูแลของต่างประเทศมีการทำความตกลงร่วมมือกันในการทำงานเชิงบูรณาการ และเป็นระบบ มีกฎเกณฑ์ ขั้นตอน กระบวนการทำงาน และกำหนดกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติพร้อมทั้งมีแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนมากกว่ากรณีของประเทศไทย ดังนั้นไทยจึงควรยกระดับความร่วมมือทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการกำกับดูแลการแข่งขันและการบังคับใช้กฎหมาย โดยแนวทาง

เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย คือ การทำ MOU ระหว่างหน่วยงาน การตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ การสร้างเวทีและการสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขัน

คำสำคัญ: ความร่วมมือ; การกำกับดูแล; หน่วยงานกำกับดูแล; เครือข่ายระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขัน

Abstract

Technology advancement, new business models gradually affect competition regulation. Some new businesses are uncertain whether to be regulated by which regulators because of their complex integrated services. Regulating competition among the rapid change of business environment is a challenge for regulators. This research article aims to study legislations, powers and duties, organization structures regulating measures and competition cooperation among regulators, comparative analysis of competition cooperation between competition regulators and competition regulators in broadcasting, study and analyze problems and challenges occurred for regulating competition and find practical and effective ways to encourage cooperation in regulating competition among relevant authorities in Thailand. This research project is a qualitative research composing of documentary research, focus group and hearing, which composed of representatives from 7 competition regulators, broadcasting business operators and academics.

The study found that there are differences between cooperation issues among Thai regulators and those of foreign regulators. The cooperation between foreign regulators is workforce integration with the more systematic rules, procedures, working process, clearer timeframe and more practical implementation of working plan comparing to cooperation between Thai regulators. Therefore, the informal and formal cooperation between regulators should be enhanced in Thailand to create more efficient monitoring and law enforcement. The appropriate measure to enhance cooperation is conducting MOU between regulators and ad hoc committees and creating forum and competition network.

Keywords: Cooperation; Regulation; Regulator; Competition Regulatory Network

บทนำ

ปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงของการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนได้รับผลกระทบโดยตรงจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัลและทำให้โลกก้าวสู่ยุคสังคมข้อมูลข่าวสาร

การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีส่งผลให้มีรูปแบบการประกอบธุรกิจใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะธุรกิจออนไลน์ ซึ่งคนส่วนใหญ่ได้หันมาใช้เทคโนโลยีในการดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้นจนอาจเกิดฐานชีวิตใหม่ (New Normal) ซึ่งในบางกรณีลักษณะธุรกิจที่เกิดขึ้นใหม่นั้นมีความซับซ้อน และไม่มีความชัดเจนว่าอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานใด ซึ่งในประเด็นดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการกำกับดูแลการแข่งขันและการบังคับใช้กฎหมาย สร้างความท้าทายต่อหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันมากยิ่งขึ้น เพราะเพียงหน่วยงานเดียวอาจไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ หากปราศจากความร่วมมือจากหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยในประเทศไทยมีหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันทั้งหมด 7 หน่วยงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ธนาครแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน โดยหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันทั้ง 7 หน่วยงานนี้มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการแข่งขันและบังคับใช้กฎหมายในแต่ละภาคธุรกิจตามที่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน คือ การปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงต้องกำกับดูแลการแข่งขันให้สอดคล้องกับนโยบายการแข่งขันทางการค้าของรัฐบาล ซึ่งมุ่งก่อให้เกิดการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรม สร้างความสามารถในการแข่งขันในภาคธุรกิจต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564 และตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ซึ่งมุ่งหมายให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการทุกระดับและทุกประเภทมีความสามารถในการแข่งขัน รวมไปถึงหน่วยงานภาครัฐพึงต้องตรวจสอบปัญหา ความท้าทาย ช่องว่าง ความทับซ้อนในการปฏิบัติงานในประเด็นที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันหลายหน่วยงานพร้อมทั้งปรับภารกิจและพันธกิจของหน่วยงานให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในเชิงบูรณาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลการแข่งขันให้สอดคล้องกับรูปแบบการประกอบธุรกิจใหม่ๆในยุคดิจิทัลและสังคมข้อมูลข่าวสาร (GOV.UK, 2019)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากฎหมาย อำนาจหน้าที่ โครงสร้างองค์กร และมาตรการกำกับดูแลการแข่งขันและแนวทางการร่วมมือในด้านการกำกับดูแลการแข่งขัน
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการสร้างความร่วมมือในการกำกับดูแลการแข่งขันขององค์กรกำกับดูแลการแข่งขันและองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการกำกับดูแลการแข่งขันของหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการแข่งขันในประเทศไทย
4. เพื่อทราบถึงแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือในการกำกับดูแลการแข่งขันของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลภายใต้โครงการวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเอกสาร (Documentary research) การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยทำการศึกษาจากทั้งจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ประกอบด้วย กฎหมาย ประกาศและระเบียบคำพิพากษาต่าง ๆ รวมถึงนโยบายของหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันของประเทศไทยและจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วยตำรากฎหมาย รายงานการวิจัย บทความ เอกสารการสัมมนา ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เมื่อได้ข้อมูลของประเทศไทยแล้วนำมาทำการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลกับต่างประเทศจำนวน 5 ประเทศ ได้แก่ สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา เครือรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ และมาเลเซีย เพราะประเทศเหล่านี้เป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าในด้านการกำกับดูแลการแข่งขันโดยเป็นตัวแทนของประเทศที่พัฒนาแล้วในภูมิภาคต่างๆและประเทศอาเซียน

ขั้นตอนที่ 2 การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การวิจัยนี้มีการดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยโดยการจัดการประชุมกลุ่มย่อย จำนวน 2 ครั้ง เพื่อนำเสนอประเด็นหัวข้อการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นในทางปฏิบัติจากผู้แทนหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันที่เกี่ยวข้องทั้ง 7 หน่วยงาน ตามที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งเพราะเป็นหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย รวมถึงบุคลากรจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนจากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย

ขั้นตอนที่ 3 การประชุมรับฟังความเห็น (Hearing) จำนวน 1 ครั้ง โดยมีผู้แทนจากผู้แทนหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันที่เกี่ยวข้องทั้ง 7 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวิจัย ผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ เพราะเป็นผู้ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานข้างต้น และนักวิชาการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้

การประชุมกลุ่มย่อยและการประชุมรับฟังความเห็นจะนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการกำกับดูแลการแข่งขันของหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการแข่งขันในประเทศไทยและเพื่อทราบความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษากฎหมาย อำนาจหน้าที่ โครงสร้างองค์กร และมาตรการกำกับดูแลการแข่งขันและแนวทางความร่วมมือในด้านการกำกับดูแลการแข่งขัน

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (OTCC) เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการแข่งขัน ยกเว้นธุรกิจที่มีกฎหมายบัญญัติเฉพาะให้มีการกำกับดูแลการแข่งขันโดยหน่วยงานอื่น ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 4 ของ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 โดยกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการแข่งขัน คือ พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 และประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการแข่งขัน

อำนาจหน้าที่ จากบทบัญญัติมาตรา 29 พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 อำนาจหน้าที่ของ OTCC สามารถจำแนกอำนาจหน้าที่ได้เป็น 2 กลุ่มได้ดังต่อไปนี้

1. อำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำกับการแข่งขันโดยตรง ได้แก่ การติดตามพฤติกรรมของผู้ประกอบธุรกิจที่อาจก่อให้เกิดการฝ่าฝืนกฎหมายนี้ การศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับสินค้า การบริการ การรับเรื่องร้องเรียนที่บุคคลใดอ้างว่าได้มีการฝ่าฝืนกฎหมาย และดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนากำกับดูแลการประกอบธุรกิจ

2. อำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือกับภายนอก คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูล ร่วมดำเนินการในการเจรจา ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงาน รวมถึงจัดให้มีหรือให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการศึกษาอบรมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้าประสานงานและให้ความร่วมมือกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

โครงสร้างองค์กร การกำกับดูแลการแข่งขันเป็นอำนาจของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าโดยมีกรรมการจำนวน 7 คน ประกอบไปด้วยประธาน รองประธาน และกรรมการ 5 คน ส่วนของ สชค. นั้นเป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า มีเลขาธิการเป็นหัวหน้าสำนักงาน

ความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศ สชค. ได้มีการผลักดันโครงการความร่วมมือในการกำกับดูแลการแข่งขันโดยร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันในภาคส่วนต่างๆในลักษณะที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ผ่านทางการอบรม การสัมมนาร่วมกันและการวางแผนสำหรับการลงนาม MOU ระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติโดยยึดแนวทางกำกับดูแลการแข่งขันที่เสรี เป็นธรรม และไม่ให้เกิดการผูกขาดในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม โดยกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการแข่งขัน คือ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562, พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 2 พ.ศ. 2549 และประกาศ กสทช. ที่เกี่ยวข้องอีกหลายฉบับ

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลการแข่งขันของ กสทช. คือ การกำกับดูแลการแข่งขันโดยกำหนดมาตรการป้องกันมิให้มีการผูกขาด ลด หรือจำกัดการแข่งขัน การคว่ำบวม การครอบงำหรือการครอบงำกิจการในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม การจัดสรรคลื่นความถี่ตาม

แผนแม่บท การพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่และเครื่องวิทยุคมนาคม การพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

โครงสร้างองค์กร จากพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม 2560 .ศ.พ (2 ฉบับที่) (แก้ไขเพิ่มเติม) มาตรา 6 กำหนดให้ กสทช. มีกรรมการจำนวน 7 คน โดยสำนักงาน กสทช. ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการให้กับ กสทช. มีเลขาธิการเป็นหัวหน้าสำนักงานฯ และมีรองเลขาธิการจำนวน 4 คน ให้กับ กสทช.

ความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศ สำนักงาน กสทช. ได้มีการประสานภายในเพื่อหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล กับหน่วยงานต่างๆ เช่น OTCC นอกจากนี้ สำนักงาน กสทช. มีการทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอื่นๆ อาทิ ธนาครแห่งประเทศไทย สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

สหราชอาณาจักร

องค์กรบังคับใช้กฎหมายและกำกับดูแลการแข่งขันในสหราชอาณาจักร หน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันและตลาดของสหราชอาณาจักร Competition & Markets Authority หรือ (CMA เป็นองค์กรของรัฐประเภทที่ไม่เป็นกระทรวง จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย Enterprise and Regulatory Reform Act 2013 ด้วยเจตจำนงในการจัดตั้งองค์กรที่มีอำนาจในการปฏิรูประบบการแข่งขันและการคุ้มครองผู้บริโภคแบบครบวงจร โดยโครงสร้างองค์กรของ CMA อยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการ

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ Competition Act 1998, Enterprise and Regulatory Reform Act 2013 (ERRA13), Enterprise Act 2002 และ Consumer Protection from Unfair Trading Regulations 2008

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลและส่งเสริมการแข่งขันทาง คือ การตรวจสอบการควบรวมธุรกิจที่อาจมีผลเป็นการจำกัดการแข่งขัน การวิเคราะห์ตลาดที่อาจมีปัญหาด้านการแข่งขันและปัญหาที่กระทบผู้บริโภค การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้า และการประสานอำนาจกับองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันในภาคธุรกิจอื่น เพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมาย (Competition and Markets Authority, 2019)

องค์กรกำกับดูแลการแข่งขันเฉพาะด้านในกิจการสื่อสาร และโทรคมนาคม Office of Communications หรือ Ofcom เป็นองค์กรอิสระที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการสื่อสาร โทรคมนาคมและสื่อในสหราชอาณาจักรเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการการสื่อสารที่ดี

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ Communications Act 2003

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลการแข่งขันทาง คือ การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรมในกิจการสื่อสาร โทรคมนาคม กิจการโทรทัศน์ วิทยุ และบริการวิดิทัศน์ตามคำขอ การประเมินผลกระทบต่อการแข่งขันของบริการใหม่เพื่อสร้างหลักประกันในการแข่งขันที่เป็นธรรม การอนุญาตประกอบกิจการวิทยุและโทรทัศน์เชิงพาณิชย์ การกำกับดูแลกิจการโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิกและโทรทัศน์ และการควบคุมราคาค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (Office of Communications, 2019)

สรุปความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันของสหราชอาณาจักร กฎหมายได้ให้อำนาจ CMA ในการทำหน้าที่ประสานงานกับองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันในธุรกิจอื่นๆ ทำให้เกิดความคล่องตัวและสามารถร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ โดยทุกกลุ่มงานของ CMA จะต้องทำงานประสานกับองค์กรต่างๆ ในสหราชอาณาจักร ได้แก่ องค์กรที่กำกับดูแลการแข่งขันในธุรกิจเฉพาะ ตลอดจนองค์กรภาคเอกชน โดย CMA มีการทำความร่วมมือแบบทวิภาคีกับ Ofcom ซึ่งได้มีการจัดทำบันทึกความเข้าใจร่วมกันระหว่างทั้งสองหน่วยงานอย่างเป็นทางการ คือ Memorandum of understanding between the Competition and Markets Authority and the Office of Communications – concurrent competition powers ในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ที่ซ้อนทับกันพร้อมทั้งรายละเอียดของการร่วมมือกันและการทำงานร่วมกันในลักษณะที่ใกล้ชิดกันมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่ามีการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายองค์กรกำกับดูแลการแข่งขัน คือ UK Competition Network หรือ UKCN ซึ่งเป็นเครือข่ายที่จัดตั้งขึ้นมาสำหรับองค์กรกำกับดูแลด้านการแข่งขัน คือ CMA และองค์กรกำกับดูแลด้านการแข่งขันเฉพาะด้านต่างๆ UK Sectoral Regulators โดยมีบทบาทในการส่งเสริมการแข่งขันให้มากยิ่งขึ้นในทุกๆ ภาคส่วนเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภค และป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่จำกัด ลด หรือต่อต้านการแข่งขันในธุรกิจที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรต่างๆ ที่เป็นสมาชิกของ UKCN (GOV.UK, 2019) ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบแนวทางความร่วมมือที่ดีในลักษณะการสร้างเครือข่ายและสามารถนำไปปรับใช้ในการยกระดับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันในประเทศไทยได้

สหรัฐอเมริกา

องค์กรบังคับใช้กฎหมายและกำกับดูแลการแข่งขัน องค์กรบังคับใช้กฎหมายป้องกันการผูกขาดในประเทศสหรัฐอเมริกาประกอบไปด้วย 2 หน่วยงานหลัก คือ Federal Trade Commission หรือ FTC เป็นคณะกรรมการอิสระและองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ และกระทรวงยุติธรรม) Department of Justice หรือ DOJ) เป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่มีกองต่อต้านการผูกขาด (Antitrust Division) รับผิดชอบโดยตรงและมีบทบาทหน้าที่หลักในการตรวจสอบ สืบสวน สอบสวนและดำเนินคดีอาญากับผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายการแข่งขันในลักษณะที่ร้ายแรง และดำเนินกระบวนการในทางแพ่งเมื่อมีความเกี่ยวเนื่องเฉพาะในกรณีที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย (Katrina, and Caitlin, 2015)

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ Sherman Act 1890, Clayton Act 1914, Federal Trade Commission Act) FTC Act 1914, Robinson-Patman Act of 1936 และ Antitrust Criminal Penalty Enhancement and Reform Act 2004

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลการแข่งขัน อำนาจหน้าที่ของ FTC ภายใต้ Federal Trade Commission Act 1914 คือ การบังคับใช้กฎหมายป้องกันการผูกขาดต่อวิธีการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม โดยครอบคลุมถึงการส่งเสริมการแข่งขันและการคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนอำนาจหน้าที่ของ DOJ คือ การป้องกัน

และระงับการกระทำที่ก่อให้เกิดการผูกขาดของภาคเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมาย Sherman Act และ Clayton Act

องค์กรกำกับดูแลการแข่งขันเฉพาะด้านในกิจการสื่อสาร และโทรคมนาคม องค์กรกำกับดูแลกิจการสื่อสารและโทรคมนาคมของประเทศสหรัฐอเมริกา คือ คณะกรรมการกลางกำกับดูแลกิจการสื่อสาร (The Federal Communications Commission หรือ (FCC เป็นหน่วยงานอิสระของรัฐ กำกับดูแลโดยรัฐสภาสหรัฐอเมริกา (US Department of Justice, 2013)

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ Communications Act of 1934 และ Telecommunications Act 1996

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลและส่งเสริมการแข่งขัน คือ การกำกับดูแลการบริการในธุรกิจสื่อสารให้มีความเป็นธรรมและสมเหตุสมผล การกำกับดูแลให้มีสภาพการแข่งขันที่เหมาะสมเพื่อปฏิรูปการสื่อสารเพื่อเศรษฐกิจของประเทศ การออกกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการสื่อสารและโทรคมนาคมและการส่งเสริมการแข่งขัน นวัตกรรมและการลงทุนในบริการบรอดแบนด์ (Federal Communications Commission, 2019)

สรุปความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันของสหรัฐอเมริกา ในการกำกับดูแลการแข่งขันของสหรัฐอเมริกามีการประสานความร่วมมือกันทั้งในลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งแบบทวิภาคีและแบบพหุภาคีระหว่างหน่วยงานกลางที่กำกับดูแลการแข่งขัน ได้แก่ FTC และ DOJ และหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันในธุรกิจเฉพาะด้าน ในรูปแบบการทำบันทึกความเข้าใจร่วมกัน (MOU) เพื่อร่วมมือกันปฏิบัติงานและแก้ปัญหาอุปสรรคอันเนื่องมาจากอำนาจหน้าที่ที่ทับซ้อนกัน ช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขัน นอกจากนี้ยังมีการปรึกษาหารือระหว่างหน่วยงานในเรื่องของการควบคุมการควบรวมกิจการอีกด้วย (Alexander, Tony, and Robert, 2016)

เครือรัฐออสเตรเลีย

องค์กรบังคับใช้กฎหมายและกำกับดูแลการแข่งขัน Australian Competition and Consumer Commission หรือ ACCC เป็นองค์กรอิสระที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันและการค้าที่เป็นธรรมบนหลักการพื้นฐานของประโยชน์สูงสุดต่อผู้บริโภค ธุรกิจ และชุมชนต่างๆ ของประเทศ

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ Competition and Consumer Act 2010

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลการแข่งขัน คือ การตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบธุรกิจ ตรวจสอบการฝ่าฝืนกฎหมายและบังคับใช้กฎหมาย การกำหนดมาตรการที่เป็นการป้องกันการกีดกันทางการค้า ให้คำแนะนำในเรื่องการควบรวมธุรกิจ

องค์กรกำกับดูแลการแข่งขันเฉพาะด้านในกิจการสื่อสาร และโทรคมนาคม Australian Communications and Media Authority หรือ ACMA เป็นองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันเฉพาะด้านในกิจการโทรคมนาคมและบริหารความถี่วิทยุ จัดตั้งขึ้นภายใต้การดูแลของรัฐบาลกลาง

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ Telecommunications Act 1997, Telecommunications Act 1999, Telecommunications Code of Practice 1997 และ Telecommunications Determination 1997

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลการแข่งขัน คือ การกำกับดูแลในภาคอุตสาหกรรมโทรคมนาคม กิจการโทรทัศน์ วิทยุ กำกับดูแลด้านเนื้อหา ดำเนินการสืบสวน สอบสวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมจำกัด การแข่งขันในภาคธุรกิจด้านการสื่อสาร กำกับดูแลและรายงานเรื่องราคาและการแข่งขันในภาคธุรกิจด้านการสื่อสาร การส่งเสริมการแข่งขันในภาคธุรกิจที่กำกับดูแลให้เกิดกระบวนการแข่งขัน เพื่อให้กลไกตลาดสามารถทำงานได้ และส่งเสริมให้การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการวิทยุโทรทัศน์มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (Australian Communications and Media Authority, 2019)

สรุปความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันของเครือรัฐออสเตรเลีย องค์การกำกับดูแลการแข่งขันในเครือรัฐออสเตรเลียนวมไปถึงองค์กรอื่นที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกันมีการติดต่อประสานงานกันในเรื่องเกี่ยวกับการกำกับดูแลและการบังคับใช้กฎหมายอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้การทำงานและการกำกับดูแลการแข่งขันเกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมไปถึงการประสานงานกันในการส่งเรื่องและข้อมูลต่าง ๆ ที่แต่ละหน่วยงานมีหรือครอบครองอยู่ให้กับอีกองค์กรหนึ่ง โดยมีความร่วมมือแบบทวิภาคีในรูปแบบ MOU ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้มีการสร้างเครือข่ายขององค์กรกำกับดูแลการแข่งขันในทุกภาคส่วน เช่นเดียวกับกรณีของสหราชอาณาจักร สาธารณรัฐสิงคโปร์และมาเลเซีย

สาธารณรัฐสิงคโปร์

องค์กรบังคับใช้กฎหมายและกำกับดูแลการแข่งขันของสาธารณรัฐสิงคโปร์ Competition and Consumer Commission of Singapore หรือ CCCS (เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายการแข่งขัน อยู่ภายใต้สังกัดของกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม แต่มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ Competition Act 2006

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลและส่งเสริมการแข่งขัน คือ การส่งเสริมและดำรงไว้ซึ่งการแข่งขันในตลาด ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการแข่งขันที่ดีและสภาพแวดล้อมที่ดีเหมาะกับการแข่งขัน ส่งเสริมนวัตกรรมและความสามารถในการแข่งขันในประเทศ และมีอำนาจในการสืบสวนและสอบสวนพฤติกรรมที่มีแนวโน้มเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายการแข่งขัน ควบคุมพฤติกรรมที่ก่อผลร้ายต่อการแข่งขัน ตัดสินคดีและให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการ การออกแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการแข่งขัน ให้คำแนะนำรัฐบาลและหน่วยงานต่างๆของรัฐเกี่ยวกับประเด็นการแข่งขันและประเด็นการคุ้มครองผู้บริโภค (OECD, 2018)

องค์กรกำกับดูแลการแข่งขันเฉพาะด้านในกิจการโทรคมนาคมและการสื่อสาร ปัจจุบันองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันเฉพาะด้านในกิจการโทรคมนาคมและการสื่อสารในสาธารณรัฐสิงคโปร์ คือ Info-communications Media Development Authority of Singapore (IMDA) มีวัตถุประสงค์ให้กลุ่มธุรกิจ

โทรคมนาคมและการสื่อสารมีการแข่งขันที่เป็นธรรมและสามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน (Info-communications Media Development Authority of Singapore, 2019)

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ Info-communications Media Development Authority Act, Broadcasting Act, Telecommunications Act, The Electronic Transactions Act

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลและส่งเสริมการแข่งขัน คือ การกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมและการสื่อสารเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้บริโภค การส่งเสริมและรักษาโอกาสทางการแข่งขันที่เป็นธรรมในธุรกิจโทรคมนาคมและการสื่อสารในประเทศ โดยการบังคับใช้กฎระเบียบด้านการแข่งขัน

สรุปความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ มีการจัดตั้ง Community of Practice for Competition and Economic Regulations หรือ COPCOMER ซึ่งมุ่งหมายให้เป็นเวทีสำหรับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการแข่งขันในรูปแบบของหน่วยงานกลาง คือ CCCS และหน่วยงานกำกับเกี่ยวกับการแข่งขันในภาคส่วนต่างๆเฉพาะด้าน รวมไปถึงหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้สามารถมีเวทีร่วมกันในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวทางปฏิบัติของแต่ละหน่วยงานผ่านทางกรจัดการกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดให้มีการรับประทานอาหารกลางวันร่วมกันระหว่างตัวแทนซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงของแต่ละหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง การจัดสัมมนา การจัดทำจดหมายข่าวส่งให้กับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง การจัดการอบรมเฉพาะด้านเพื่อเสริมสร้างทักษะความรู้และประสบการณ์ทางเทคนิคให้กับเจ้าหน้าที่ เป็นต้น (Competition and Consumer Commission of Singapore, 2019)

มาเลเซีย

องค์กรบังคับใช้กฎหมายและกำกับดูแลการแข่งขันของมาเลเซีย องค์กรบังคับใช้กฎหมายและกำกับดูแลการแข่งขันกลางของมาเลเซีย คือ คณะกรรมการแข่งขันของมาเลเซีย (Malaysia Competition Commission หรือ MyCC) จัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยงานอิสระ มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายการแข่งขันเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยส่งเสริมและปกป้องระบบการแข่งขัน รวมถึงปกป้องผลประโยชน์ของผู้บริโภค

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ Competition Act 2010

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลและส่งเสริมการแข่งขัน คือ การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันเพื่อปกป้องกระบวนการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรมในตลาด การสืบสวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ขัดต่อการแข่งขัน ตรวจสอบตลาด และลงโทษบริษัทที่ฝ่าฝืนกฎหมายการแข่งขัน การออกแนวทางปฏิบัติ (Guidelines) เพื่อประโยชน์ในการนำกฎหมายไปปฏิบัติ และการส่งเสริมและปกป้องระบบการแข่งขัน

องค์กรกำกับดูแลการแข่งขันเฉพาะด้านในกิจการสื่อสาร และโทรคมนาคม คณะกรรมการการสื่อสารและมัลติมีเดียของมาเลเซีย (Malaysian Communications and Multimedia Commission หรือ MCMC) จัดตั้งขึ้นเพื่อกำกับดูแลการสื่อสารและอุตสาหกรรมมัลติมีเดีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการแข่งขันและความโปร่งใสในการประกอบธุรกิจด้านโทรคมนาคม

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้อง คือ Communications and Multimedia Act 1998

อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลและส่งเสริมการแข่งขัน คือ การกำกับดูแลผู้ได้รับอนุญาตให้แข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม การให้คำแนะนำคณะกรรมการรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคม รวมถึงทบทวนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายสำคัญ การส่งเสริมให้มีการกำกับดูแลตนเอง (self-regulation) ในภาคอุตสาหกรรมการสื่อสารและมัลติมีเดีย

สรุปความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันของประเทศมาเลเซีย ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันของประเทศมาเลเซียอยู่ในรูปแบบของการจัดตั้ง คณะกรรมการพิเศษในด้านการแข่งขัน Special Committee on Competition โดย MyCC มีบทบาทเป็นผู้นำและประธานของคณะกรรมการพิเศษนี้ ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแทนของหน่วยงานและองค์กรกำกับดูแลเฉพาะในภาคธุรกิจ โดยคณะกรรมการพิเศษด้านการแข่งขันมีการจัดการประชุมปีละ 2 ครั้งเพื่อดำเนินการ เช่น การแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศ อภิปรายประเด็นร่วมกัน แลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับการแข่งขันในภาคธุรกิจต่าง ๆ และเสริมสร้างความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และข้อกำหนดของกฎหมายการแข่งขัน (Malaysia Competition Commission, 2017)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการสร้างความร่วมมือในการกำกับดูแลการแข่งขันขององค์กรกำกับดูแลการแข่งขันและองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

จากการศึกษาพบว่าองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันในประเทศไทยและต่างประเทศมีการประสานงานและร่วมมือกันทั้งในรูปแบบความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการและเป็นทางการ โดยสามารถแบ่งกลุ่มรูปแบบแนวทางการร่วมมือในการกำกับดูแลการแข่งขันระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ดังนี้ 1.แนวทางการร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ คือ การสอบถามโดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว การประชุมตามงานต่างๆ 2.แนวทางการร่วมมือแบบเป็นทางการซึ่งประกอบไปด้วยการทำบันทึกความเข้าใจ MOUการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจ (Ad Hoc Working Group) เวทีความร่วมมือ (Forum) และการสร้างเครือข่าย (Network)

จากการศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่ารูปแบบความร่วมมือระหว่างองค์กรกำกับดูแลของไทยและต่างประเทศมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ มีทั้งการร่วมมือแบบไม่เป็นทางการและความร่วมมือแบบที่เป็นทางการ แต่ในต่างประเทศมีการทำความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลที่ดีและเป็นระบบมากกว่ากรณีของประเทศไทยเพราะมีกฎหมาย ขั้นตอน กระบวนการทำงาน และกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติในแต่ละเรื่องที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนมากกว่ากรณีของประเทศไทย นอกจากนี้ในประเทศไทยยังไม่พบลักษณะของการร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันทุกหน่วยงานโดยสร้างเป็นเครือข่ายหรือเวที แต่รูปแบบการร่วมมือเช่นนี้พบในสหราชอาณาจักรในรูปแบบของ UK Competition Network (UKCN) สาธารณรัฐสิงคโปร์ในรูปแบบของ Community of Practice for Competition and Economic Regulations (COPCOMER) และ มาเลเซียในรูปแบบของ Special Committee on Competition

ลักษณะความร่วมมือ	ไทย	สหรัฐอเมริกา	สภายุโรป	เครือรัฐออสเตรเลีย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	มาเลเซีย
๑ ความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๒ ความร่วมมือแบบเป็นทางการ						
๒.๑ การทำบันทึกความเข้าใจ (MOU)	✓	✓	✓	✓	-	✓
๒.๒ การจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจ (Ad Hoc Working Group)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๒.๓ เวทีความร่วมมือ (Forum)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๒.๔ การสร้างเครือข่าย (Network)	-	-	✓	-	✓	✓

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการกำกับดูแลการแข่งขันของหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการแข่งขันในประเทศไทย

จากการวิจัยพบปัญหาและอุปสรรคในการกำกับดูแลการแข่งขันในธุรกิจรูปแบบใหม่ๆ โดยมีสาเหตุ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและรูปแบบการประกอบธุรกิจใหม่อันส่งผลกระทบต่อ การกำกับดูแลการแข่งขัน จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ทบทวนปัญหาฎีกาหมายเฉพาะของแต่ละหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการแข่งขัน ซึ่งมุ่งเน้นกิจการหรือตลาดเฉพาะด้านเป็นหลัก โดยมิได้มุ่งส่งเสริมการแข่งขันผ่านการพัฒนาบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ในปัจจุบันหน่วยงานกำกับดูแลควรต้องพิจารณาศึกษาปัญหาอุปสรรคร่วมกัน เพื่อให้มีการส่งเสริมความร่วมมือในการกำกับดูแลของแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้องกับการปรับรูปแบบการประกอบกิจการหรือโมเดลทางธุรกิจใหม่ ๆ เกี่ยวข้องกับหลายภาคธุรกิจที่ครอบคลุมอำนาจหน้าที่ของหลายหน่วยกำกับดูแล

2. ข้อจำกัดในเรื่องความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานอื่น การที่หน่วยงานกำกับดูแลจะสามารถกำกับดูแลการแข่งขัน สืบสวน สอบสวนและบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นพยานหลักฐาน ซึ่งในหลายๆครั้งการขาดข้อมูลที่จำเป็นและเพียงพอต่อการสืบสวน สอบสวน และดำเนินคดี ทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีและบังคับใช้กฎหมายได้ แม้ข้อร้องเรียนจะมีมูล แต่ไม่สามารถหาพยานหลักฐานที่แน่นอนเพียงพอมาเอาผิดผู้ประกอบการได้ รวมไปถึงการพิจารณาข้อร้องเรียน และคำขอต่างๆ เช่น คำขอในการรวมธุรกิจ ดังนั้นหากปราศจากข้อมูลดังกล่าวแล้วก็จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสืบสวน สอบสวนและการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งจากการศึกษาพบว่าหลายๆหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันมีความเห็นตรงกันว่าหากปราศจากข้อมูลที่สำคัญจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นหากสามารถขอหรือเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นต่างๆได้จะสามารถช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

อย่างไรก็ตามการขอ หรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ คือ ประเด็นอำนาจในการให้ข้อมูลของผู้ครอบครองข้อมูลอย่างถูกต้องตามกฎหมายเพราะอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 กฎหมายลำดับรองของแต่ละหน่วยงานกำกับดูแล รวมไปถึง

ถึงเรื่องระดับชั้นข้อมูลที่เป็นความลับ ซึ่งทำให้ผู้ครอบครองข้อมูลอาจไม่สามารถให้ข้อมูลกับหน่วยงานกำกับดูแลที่ร้องขอข้อมูลได้โดยถูกต้องตามกฎหมาย หรือความไม่ชัดเจนของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับในหน่วยงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการเปิดเผยหรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานกำกับดูแลอื่นๆ ทำให้ผู้บริหารเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้ครอบครองข้อมูลไม่ประสงค์หรือลังเลที่จะให้ข้อมูลกับหน่วยงานที่ร้องขอ รวมไปถึงเรื่องข้อจำกัดเรื่องความล่าช้าในการติดต่อประสานงานเพื่อขอข้อมูล ซึ่งบางครั้งไม่สอดคล้องกับระยะเวลาในการดำเนินการ ซึ่งประเด็นเหล่านี้ถือเป็นอุปสรรคต่อการกำกับดูแลการแข่งขันประการหนึ่ง

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อทราบถึงแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือในการกำกับดูแลการแข่งขันของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่าในปัจจุบันหน่วยงานกำกับดูแลของไทยมีการร่วมมือกันอยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนหน่วยงานกำกับดูแลที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกัน เช่น หน่วยงานกำกับดูแลทางการเงิน 3 หน่วยงาน คือสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย โดยมีการทำ MOU ระหว่างหน่วยงานดังกล่าวที่มีขอบเขตความร่วมมือที่ครอบคลุม และช่วยให้การทำงานของทั้งสามหน่วยงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนหน่วยงานอื่น ๆ พบความร่วมมือแบบไม่เป็นทางการในระดับผู้บริหารระดับกลาง และเจ้าหน้าที่ ซึ่งติดต่อสื่อสารระหว่างเพื่อน กลุ่มคนรู้จักในหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือการทำงาน แต่พบว่าการติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนี้ ยังมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น การไม่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลที่สำคัญได้ การให้คำแนะนำที่ให้ได้เพียงเบื้องต้น การติดต่อสื่อสารที่ไม่ต่อเนื่อง เป็นต้น ในส่วนการทำความร่วมมือแบบเป็นทางการในรูปแบบของการทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่างหน่วยงานเพื่อร่วมมือในประเด็นบางเรื่องโดยเฉพาะเจาะจง ซึ่งความร่วมมือตาม MOU ดังกล่าวพบทั้งในลักษณะที่ยังมีการดำเนินการต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันและ MOU ที่ไม่ได้มีกิจกรรมต่อเนื่องภายใต้ MOU อีกต่อไป ซึ่งส่วนนี้ถือว่าเป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่ขัดขวางประสิทธิภาพความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแล

แนวทางการร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันที่เหมาะสมสำหรับบริบทของประเทศไทยควรอยู่ในรูปแบบความร่วมมือที่ไม่เป็นทางการและความร่วมมือแบบเป็นทางการประกอบกัน โดยส่วนใหญ่หน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันในประเทศไทยจะมีแนวทางการทำความร่วมมือในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการอยู่แล้ว ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีและควรดำเนินการส่งเสริมความร่วมมือในรูปแบบดังกล่าวต่อไป แม้จะมีการทำความร่วมมือในรูปแบบที่เป็นทางการระหว่างหน่วยงานแล้วก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันควรมีแนวทางในการสร้างความร่วมมือในรูปแบบที่เป็นทางการเพิ่มขึ้น เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินนโยบายการกำกับดูแลการแข่งขัน เช่น การทำ MOU นอกจากนี้แผนการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานควรมีความชัดเจน แน่นนอน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยความสำเร็จของความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันในบริบทของประเทศไทยนั้นจำต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนทั้งในรูปแบบความร่วมมือจากบนลงล่าง (Top-Down) เช่น ความร่วมมือและความเห็นชอบจากผู้บริหารระดับสูงของแต่ละหน่วยงาน และรูปแบบความร่วมมือจากล่างขึ้นบน (Bottom-Up) เช่น ความร่วมมือและการประสานงานของผู้ปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันความร่วมมือให้เกิดขึ้นได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

ในปัจจุบันหน่วยงานกำกับดูแลของประเทศไทยของไทยประสบปัญหาความท้าทายในการกำกับดูแลการแข่งขันโดยเฉพาะธุรกิจรูปแบบใหม่ที่มีลักษณะเป็นการรวมการบริการหลายอย่างเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งไม่มีความแน่ชัดว่าอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐใด ซึ่งถือว่าเป็นช่องว่างในการกำกับดูแลการแข่งขัน นอกจากนี้หน่วยงานกำกับดูแลยังพบข้อจำกัดในเรื่องความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานอื่นเพื่อประกอบการดำเนินการตามกฎหมาย ปัญหาเหล่านี้ถือเป็นความท้าทายต่อหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันมากยิ่งขึ้น เพราะเพียงหน่วยงานเดียวอาจไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังนั้นหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันในประเทศไทยควรยกระดับความร่วมมือทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการกำกับดูแลการแข่งขันและการบังคับใช้กฎหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์พบว่าบางหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันของประเทศไทยมีการร่วมมือกันในการทำงานในระดับหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูงสุดเพราะว่ายังขาดการทำงานเชิงรุก และการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลในทุกภาคส่วนทั้ง 7 หน่วยงาน ซึ่งแตกต่างจากต่างประเทศที่มีการสร้างเวทีและเครือข่ายในการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีแผนงานและกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน ดังนั้น เพื่อให้การกำกับดูแลการแข่งขันเกิดประสิทธิภาพและเท่าทันและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของเทคโนโลยี ควรมีการเสริมสร้างและยกระดับความร่วมมือในการกำกับดูแลการแข่งขันระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Hilke, 2006) และแก้ไขความท้าทายที่เกิดขึ้นจากการกำกับดูแลธุรกิจรูปแบบใหม่ๆในยุคดิจิทัลและสังคมข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน แนวทางความร่วมมือที่เหมาะสมในบริบทของประเทศไทย คือ การใช้ความร่วมมือทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการประกอบกันเพราะจะช่วยขจัดอุปสรรคที่มาจากข้อถ้อยของความร่วมมือแต่ละรูปแบบได้และเพื่อให้เกิดความคล่องตัว ความชัดเจนและประสิทธิภาพในการร่วมมือสูงสุด

สรุป

อำนาจหน้าที่ขององค์กรกำกับดูแลการแข่งขันจะมีหน้าที่กำกับดูแลการแข่งขันโดยทั่วไป ยกเว้นที่อยู่ภายใต้อำนาจขององค์กรกำกับดูแลการแข่งขันเฉพาะด้าน ซึ่งองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันและองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในประเทศไทยและในต่างประเทศมีอำนาจหน้าที่หลักที่คล้ายคลึงกัน และในปัจจุบันกำลังประสบความท้าทายใหม่ในการกำกับดูแลการแข่งขันในรูปแบบธุรกิจใหม่ๆที่รวมหลายบริการเข้าด้วยกันทำให้เกิดปัญหาความไม่แน่นอนว่าหน่วยงานใดควรจะทำกับดูแลธุรกิจดังกล่าว รวมถึงปัญหาการไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญที่อยู่ภายใต้ความครอบครองของหน่วยงานอื่นเพื่อ

ประกอบการกำกับดูแลและการบังคับใช้กฎหมายได้ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการกำกับดูแลการแข่งขัน การที่หน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันยังไม่ได้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการทำงานร่วมกันหรือบูรณา การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นระบบเพียงพอ ทำให้เกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและการกำกับดูแลการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อ ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลด้วยเช่นกัน แม้ในปัจจุบันหน่วยงานกำกับดูแลการ แข่งขันในประเทศไทยจะมีความร่วมมือกันที่ดีในระดับหนึ่งทั้งรูปแบบความร่วมมือที่ไม่เป็นทางการและที่เป็น ทางการ แต่ยังไม่เป็นลักษณะการบูรณาการทั้งระบบและร่วมมือได้ครบทุกๆหน่วยงานเช่นในต่างประเทศ เพราะข้อจำกัดในรูปแบบความร่วมมือแบบเป็นทางการระหว่างหน่วยงานที่เป็นฐานสำหรับความร่วมมือ ดังนั้นหน่วยงานกำกับดูแลควรเสริมสร้างความร่วมมือในการกำกับดูแลการแข่งขัน โดยแนวทางการร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันที่เหมาะสมสำหรับบริบทของประเทศไทยควรอยู่ในรูปแบบความ ร่วมมือที่ไม่เป็นทางการและความร่วมมือแบบเป็นทางการประกอบกัน เช่น การทำ MOU ระหว่างหน่วยงาน การสร้างเวทีและเครือข่ายองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันให้ครบทั้ง 7 องค์กร

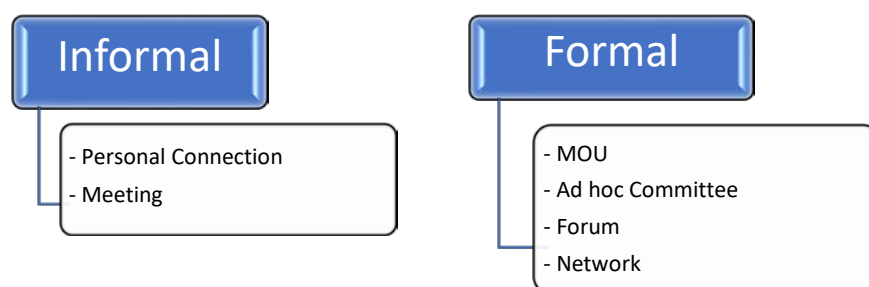
ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างความร่วมมือในการกำกับดูแลการแข่งขันที่ เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ดังนี้ การทำความร่วมมือแบบเป็นทางการในรูปแบบ MOU ระหว่างหน่วยงาน ควรมีวัตถุประสงค์และแนวทางการร่วมมือที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานนำไปดำเนินการได้อย่างชัดเจน พร้อม กับการรับฟังปัญหาและความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานจริงด้วย เพื่อให้กรอบการทำงานสามารถนำไปปฏิบัติงาน ได้จริง สามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่ประสบอยู่ได้ อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่าการทำ MOU ระหว่าง หน่วยงานในประเทศไทย เป็นไปในลักษณะของการกำหนดกรอบความตกลงไว้อย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับการ ดำเนินงานในระดับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน บางครั้งประสบปัญหาในการนำไปปฏิบัติให้เกิดผลในความเป็นจริง ซึ่งต่างจาก MOU ของต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักรและเครือรัฐออสเตรเลียที่กำหนดการ ทำความร่วมมือกันในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นต้นจนถึงขั้นสุดท้ายของการทำงาน ดังนั้นในการทำ MOU หน่วยงานกำกับดูแลต่าง ๆ ควรพิจารณาในเรื่องการทำแผนการปฏิบัติตาม MOU อย่างชัดเจนประกอบการ จัดทำ MOU โดยอาจจะระบุเป็นแผนการปฏิบัติการรายปี หรือตามช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยประเด็นสำคัญที่ควร มีการทำความตกลงภายใต้ MOU ระหว่างหน่วยงาน ได้แก่ (1) การสืบสวนและสอบสวน (2) การแลกเปลี่ยน ข้อมูล (3) การบอกกล่าวและการประสานส่งต่อ และ(4) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทักษะ ความชำนาญ นอกจากนี้ควรมีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือแบบเป็นทางการในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

การจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ (Ad hoc Committee) เพื่อให้เกิดการประสานงาน ปกัษาหรือของเจ้าหน้าที่ระหว่างหน่วยงาน เช่น การจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะเรื่องในฝ่ายที่เกี่ยวข้องของแต่ละ หน่วยงาน เช่น ฝ่ายสืบสวนสอบสวนของแต่ละหน่วยงานมาพูดคุยปรึกษาหารือกัน ซึ่งจะช่วยให้มีช่องทาง ให้เจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายมาปรึกษาหารือกันได้ และจะส่งผลทำให้การทำงานและการทำความร่วมมือสะดวกมาก ยิ่งขึ้นมาก

การจัดสร้างเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขัน (Forum) คือ การจัดเวทีให้หน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันสามารถมาพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการกำกับดูแลการแข่งขันได้ เช่น การจัดประชุม และการจัดสัมมนาพร้อมกันระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขัน ประจำปี

การสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขัน (Network) คือ การสร้างเครือข่ายของหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันในทุกภาคส่วน โดยในเครือข่ายนี้ควรเปิดโอกาสให้ผู้บริหารของแต่ละหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาพูดคุย ปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนแนวทางและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าควรรับหน้าที่เป็นหน่วยงานผู้ประสานงานหลักระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลทั้งหมด
- 2) สร้างความร่วมมือและการดำเนินนโยบายที่สอดคล้องกันของหน่วยงานที่มีอำนาจในการกำกับดูแลที่ทับซ้อนกันและการกำหนดแนวปฏิบัติ (Guidelines) สำหรับการกำกับดูแลร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกรณีที่เกิดประเด็นร่วมที่มีความเกี่ยวข้องระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลตั้งแต่ 2 หน่วยงานขึ้นไป
- 3) การแบ่งปันหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Sharing) เพราะสิ่งสำคัญที่สุดในยุคสังคมข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน คือ ข้อมูล ดังนั้นข้อมูลที่หน่วยงานกำกับดูแลครอบครองอยู่ เช่น ข้อมูลการศึกษาตลาดและการแข่งขันในบางอุตสาหกรรมอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานกำกับดูแลอื่นๆ ได้ ดังนั้นหน่วยงานกำกับดูแลควรมีการรวบรวมข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบและมีการจัดประเภทและชั้นความลับของข้อมูลไว้ด้วย เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานกำกับดูแลอื่นได้ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

References

- Australian Communications and Media Authority. (2019). *ACMA Overview*. Retrieved June 14, 2019, from <https://www.acma.gov.au/theACMA/About/Corporate/Structure-and-contacts/the-acma-overview-acma/>.
- Competition and Markets Authority. (2013). *Towards the CMA –CMA Guidance*. Retrieved

- June 20, 2019, from
https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/212285/CMA1_-_Towards_the_CMA.pdf
- Department of Justice. (2013). *The Communication Act of 1934*. Retrieved August 17, 2019, from <https://it.ojp.gov/privacyliberty/authorities/statutes/1288/>
- Federal Communications Commission. (2019). *What We Do*. Retrieved May 11, 2019, from <https://www.fcc.gov/about-fcc/what-we-do/>
- GOV.UK. (2019). *UK Competition Network*. Retrieved June 11, 2019, from <https://www.gov.uk/government/groups/uk-competition-network/>.
- Groshinski, K., & Davies, C. (2015). *Competition Law on Asia Pacific :A Practical Guide*. United States: Kluwer Law International.
- Info-communications Media Development Authority of Singapore. (2019). *Frameworks and Policies*. Retrieved May 5, 2019, from <https://www.imda.gov.sg/regulations-licensing-and-consultations/frameworks-and-policies/>.
- Hilke, J.C. (2006). *Improving Relationships Between Competition Policy And Sectoral Regulation*. Retrieved May 5, 2019, from <http://www.oecd.org/daf/competition/prosecutionandlawenforcement/38819635.pdf>
- Malaysia Competition Commission. (2017). *MyCC's First Special Committee Meeting on Competition For 2017", News Release*. Retrieved May 8, 2019, from <https://asean-competition.org/read-news-myccs-first-special-committee-meeting-on-competition-for-2017>
- Maltas, A. et al. (2016). *Competition Law in Asia-Pacific A Guide to Selected Jurisdictions 2018 : Singapore*. Retrieved May 29, 2019, from <https://www.oecd.org/daf/competition/Competition-Law-in-Asia-Pacific-Guide-2018.pdf>.
- Practitioner's Perspective. (2018). *The Antitrust Source*. Retrieved August 11, 2019, from https://www.americanbar.org/content/dam/aba/publishing/antitrust_source/aug16_maltas_8_5f.authcheckdam.pdf.
- Miller, V. (2011). *Understanding Digital Culture*. London :SAGE Publications.